

Bestuur

Beste donateurs en andere belangstellenden, salus lectoris,

Zoals u gewend bent begint onze Nieuwsbrief altijd met 'n stukje "Van de Voorzitter", maar dit keer dus niet. Zoals al eerder gemeld is Patrick van Domburg sinds medio januari Burgemeester van de Gemeente Bronckhorst en zoals bij zo'n overstap hoort is er de verhuizing waar hij nu middenin zit. De Stichting Utrechtse Kastelen (SUK) is groeiende qua aantal donateurs en daar zijn we, als Bestuur, erg content mee. De excursie van afgelopen mei was een groot succes. Mooi weer, prachtige locaties en een enthousiaste groep deelnemers, waarover verderop in deze NB zal worden verteld.

Bestuurlijk gezien staan we, wegens het op handen zijnde vertrek van Patrick, voor de uitdaging van het vinden van een nieuwe voorzitter, iemand met daadkracht, affiniteit met cultureel erfgoed en tevens een goed leidsman(vrouw). Mocht u interesse hebben, meldt het ons.

Uiteraard betekent dit geen stilstand, want het bestuur gaat onverdroten voort met het organiseren van nieuwe excursies en het onder de aandacht brengen van de SUK.

Eén belangrijk moment wil ik u niet onthouden. De SUK heeft een financiële bijdrage kunnen geven aan Kasteel Sterkenburg om de centrale hal van dit bijzondere huis in oude luister te herstellen.

In een volgende uitgave van de NB kunnen wij hopelijk enige foto's van het proces laten zien.

Veel leesplezier gewenst.

Louis Strooij

Excursies

Geachte donateur,

Hierbij nodigen wij u graag uit voor onze najaarsexcursie, die dit jaar plaatsvindt op zaterdag 6 september. Zoals al eerder gezegd gaan we dit jaar naar het zuiden, en wel naar de kastelen Wolfrath in Born, en kasteel Limbricht in Limbricht.

Het programma van die dag is als volgt:

Klokslag 8.00 uur vertrekt de bekende bus van Eemland Reizen vanaf de parkeerplaats bij het gemeentehuis van Maarssen aan de Endelhovenlaan 1.

Rond 8.45 uur maken we een korte tussenstop bij de carpoolplaats aan de Burg. Burgerslaan te Rosmalen om nog wat passagiers op te pikken. (Mocht u ook liever vanaf Den Bosch willen reizen, geef dat dan aan bij de stichting). We vervolgen onze weg verder naar Limburg.

Om 10.30 uur worden wij door dhr. en mevr. van der Heijden ontvangen in de appelschuur van Kasteel Wolfrath, waar wij kunnen genieten van koffie, thee en Limburgse vlaai, en waar een en ander over de geschiedenis van het kasteel verteld zal worden.

Om 11.00 uur volgt er een rondleiding door het huis, waar wij na afloop ook de lunch zullen gebruiken.

Om 14.00 uur vervolgen wij onze weg naar Limbricht, waar een gids ons door het kasteel zal leiden.

Na afloop hiervan kunnen we in de voorburcht nog iets gebruiken, en dan gaan we zoetjesaan weer aan de thuisreis beginnen.

De kosten voor deelname bedragen 95 euro voor donateurs, en 105 euro voor introducees. U kunt het betreffende bedrag overmaken op NL37 INGB 0004 5969 60 t.a.v. Stichting Utrechtse Kastelen o.v.v. najaarsexcursie 2025. Aanmelden kan tot 15 augustus.

Kasteel Wolfrath

De oudste vermelding van kasteel Wolfrath stamt uit de 12e eeuw, toen het een buitenleen was van de heren van Valkenburg. Veel meer dan een hoeve zal het in die tijd niet zijn geweest. Als ridderlijk huis werd het voor het eerst vermeld in 1386, toen de Limburgse geslachten Van Haren, Van Wijlre en Van Vlodrop er rechten op deden gelden. Vanaf 1590 komt het huis, door de huwelijksverbinding tussen Maarten Bentinck en Petronella van Bronkhorst, dochter van Karel I van Bronkhorst-Batenburg, in het bezit van de familie Bentinck. De in 1626 overleden Maarten van Bentinck werd aldus de stamvader van deze familie.

Zijn zoon Philip Hendrick Bentinck bouwde in 1628 het huidige kasteel. In 1657 kwamen de dienstgebouwen gereed, getuige de jaarankers die hier zijn aangebracht. Het alliantiewapen Bentinck-Van Breyll uit 1663 aan de binnenzijde van de poorttoren is aangebracht ter ere van Johan Wolfgang Willem Bentinck en Maria van Breyll. In 1661 kwam de soevereiniteit van Wolfrath ("Wolfsrade") bij het Partagetraaktat in handen van de Spaanse koning. Korte tijd later, in 1707, kwam de familie Bentinck ook in

bezit van het nabijgelegen kasteel Limbricht. De familie bleef eigenaar van kasteel Wolfrath tot 1802

toen het kasteel werd geconfisqueerd door de Fransen en de laatste heer van Wolfrath en Limbricht, Maximiliaan Bentinck, moest vertrekken.

In 2015 is het kasteel aangekocht door VDL Groep dat tevens eigenaar is van het naast gelegen VDL Nedcar. Na een grondige restauratie van drie jaar is het Kasteel in oude luister hersteld.

Kasteel Limbricht

Het kasteelcomplex is gelegen binnen een brede omgrachting en bestaat uit een burcht en een kasteelboerderij als voorburcht. De burcht is een geheel onderkelderd viervleugelig vierkant gebouw rond een kleine binnenplaats. Het is een zeldzaam voorbeeld van een mottekasteel, een kasteel op een kunstmatig opgeworpen heuvel. De motte met daarop de burcht ligt als een eiland in de omgrachting. De geschiedenis van de motteburcht gaat waarschijnlijk terug tot de 10e eeuw. In de vroege middeleeuwen verrees hierop vermoedelijk een houten toren of houten motteburcht. Later werden deze houten constructies vervangen door stenen bouwwerken. Zeker is dat onder de huidige bebouwing de restanten zijn gevonden van een vermoedelijk 12e-eeuwse ronde donjon opgetrokken uit natuurstenen metselwerk en die later, omstreeks 1250, herbouwd is.

Deze herbouw is waarschijnlijk uitgevoerd door de eerste heren van Lemborch, waarvan Hermannus de Lemburg de oudst bekende heer van Limbricht is. Hij leent de heerlijkheid Limbricht aan de hertogen van Brabant, dat wil zeggen dat deze hier volgens eigen goeddunken mochten verschijnen en er desgewenst tot een bezetting mochten overgaan.

In 1457 kwam het kasteel in bezit van de familie Scheiffart van Merode die de burcht ruim anderhalve eeuw zou bewonen. Maar in 1579, tijdens de Tachtigjarige Oorlog, verbleef de hertog van Parma op het kasteel waarbij plundering en verwoesting zou plaatsvinden. In 1619 had Johan V Scheiffart van Merode, heer van Limbricht, de bedoeling 'de heerlyckheit te submitteren aan den Guliksen Raede van Düsseldorf'. Maar na problemen over de erfopvolging binnen de familie Scheiffart de

Merode, kwam het kasteel tenslotte aan Nicolaas van Breijll, voorheen Nicolaas Mulrepas genaamd, de bouwer van het huidige kasteel.

Excursieverslag SUK, 03 mei 2025:

Op zaterdag 03 mei ging de Stichting Utrechtse Kastelen (SUK) weer met 'n enthousiaste groep liefhebbers van Kastelen, buitenplaatsen en historie op pad. Het weer zat geweldig mee, de zon

scheen lekker en met een temperatuur van ongeveer 19 graden was het de perfecte dag voor het bezoeken van wederom 2 pareltjes, waar onze provincie zo rijk aan is.

37 mensen togen naar het dorpje Cothen (Gemeente Wijk bij Duurstede), een lieflijk plaatsje, met een inwonersaantal van ongeveer 4000 mensen. En daar, net buiten de kern ligt Huis Rhijnestein, van oorsprong een Middeleeuwse ridderhofstad, gelegen aan de Kromme Rijn.

Rond 09.30 werden wij daar allerhartelijkst ontvangen door de huidige bewoners van dit majestueuze huis, de familie Reigersman.

De oorsprong van dit huis gaat terug naar de 13e eeuw, met als eerste eigenaar Mr. Steven van Wijk en vele eigenaren en bewoners later namen Frédérique en Andreas Reigersman hier, zo'n 5 jaar geleden, hun intrek.

Uiteraard werden wij opgewacht met koffie en thee, waarna de groep in tweeën werd gesplitst, 1 groep ging met Andreas mee het huis in, de andere helft ging de charme en diversiteit van de tuin bekijken en dat was zeker geen straf.

Oorspronkelijk is hier sprake van een woontoren, die staat aan de rechteroever van de Kromme Rijn op een rechthoekig omgracht terrein.

In 1248 wordt Rhijnestein voor het eerst vermeld in een oorkonde, ook wel handvest genoemd.

Rhijnestein kent een verleden waarin delen van het complex verscheidene malen werden neergehaald, weer opgetrokken en verbouwd. De oude, aan de Kromme Rijn gelegen, woontoren is nog grotendeels origineel en stamt in elk geval van voor 1361.

Bij een restauratie werden ook twee dichtgemetselde overhoekse schietgaten ontdekt, nu nog steeds goed waarneembaar.

De kelder, onderin de toren heeft een tongewelf (een gewelf dat over de hele lengte dezelfde vorm heeft en waarvan de dwarsdoorsnede een halve cirkel vormt). Deze kelder is, volgens de overlevering, ook gebruikt als gevangenis. Gevangenen moesten van boven af, middels een ladder, afdalen, waarna de ladder werd weggehaald en het luik werd gesloten.

In de tweede helft van de 19e eeuw vond een symmetrische uitbouw plaats met een middendeel en een tweede, neogotische, toren.

Wat altijd opvalt bij de inrichting van dit soort huizen is de diversiteit aan portretten van voorouders en/of andere personen, soms blij kijkend, maar vaak ook nors. Eén van deze portretten wordt zelfs gekscherend 'mijnheer boos' genoemd.

De eetkamer herbergt achter een luik nog een etenslift.

Dwalend door de verschillende kamers waan je jezelf ook 'n beetje terug in de tijd. Warm, nostalgisch, maar toch 'n plek waar je tot rust komt.

Op het terrein staat ook het 14e-eeuwse poortgebouw, waarvan mag worden aangenomen dat de oudste delen in dezelfde tijd als de toren zijn gebouwd.

De tuin in Engelse landschapsstijl kreeg haar huidige vorm aan het einde van de 19e en begin 20ste eeuw. In 3 windrichtingen zijn, vanuit het huis, zichtassen aangelegd. Frédérique vertelde over de diverse bomen. Onder een prachtige, oude, boom ligt zelfs nog een projectiel uit WO-II verborgen. Langs het water loopt een pad en aan de andere kant daarvan bevinden zich een aantal buxusperken. Dit pad wordt door de familie De Boulevard genoemd en ik kan me daar wel iets bij voorstellen, zeker

wanneer je vanuit de, zonnige, erkerkamer de tuin in kijkt.

Vlak achter het huis bevindt zich de rozentuin, aangelegd in asymmetrische vorm. Een diversiteit aan rozen stond op het punt om hun kleurenpracht aan de wereld te tonen, 'n plaatje en toch ook wel de trots van dit mooie echtpaar.

Hoog tijd om afscheid te nemen en koers te zetten naar het Rosarium in Doorn, waar wij buiten op het terras 'n heerlijke lunch kregen voorgeschoteld. Even rust onder het genot van ongedwongen gesprekken.

13.45. Kasteel Sterkenburg wacht, dus de auto's in, en bijna, in colonne, begint de rit naar de 2^e locatie van vandaag. Een kleine 5 km verderop worden wij opgewacht door parkeerwachters, waarna wij lopend het toegangspad naar het huis bewandelen.

Wat tijdens het lopen al meteen opvalt is de omvang van het huis, wat vanaf de weg niet goed waarneembaar is.

Sinds een jaar of 20 wordt dit huis bewoond door de familie van Helsdingen, bestaande uit de broers Jelle, met vrouw Claudine en zoon Maurits en Alex en deze laatste ontving ons, zoals een kasteelheer betaamd, op de bordestrap, een mooie plek voor het maken van een groepsfoto.

Maar, gezien de groeps grootte, was hij in gezelschap van Marjolijn, één van de huurders van de bijgebouwen op het landgoed. Zij nam 1 groep mee voor een rondgang door de tuin, terwijl Alex de rest meenam het huis in, te beginnen met een uitdagende klim naar het topje van de toren.

Het kasteel ligt aan de Langbroekerwetering en in tegenstelling tot veel andere ridderhofsteden in de omgeving zoals Sandenburg, Walenburg en Lunenburg is Sterkenburg niet ontstaan vanuit een middeleeuwse woontoren (donjon) maar was het een burcht met primair een verdedigingsfunctie.

Nadat wij even op adem waren gekomen, na deze klauterpartij, konden wij van het uitzicht over de Utrechtse Heuvelrug genieten, adembenemend!

Natuurlijk wilde onze gastheer ook hier een groepsportretje maken en wees hij ons op eerdere bezoekers die hun namen en data hadden geschreven in de opbouw van de toren.

Toe aan de afdaling, waar op de verschillende verdiepingen kamers zijn ingericht, die als B&B geboekt kunnen worden.

Toch wel héél bijzonder als je in één van deze kamers kunt overnachten, echt in middeleeuwse stijl ingericht met dikke muren en hoge gewelven, maar toch ook weer voorzien van de gemakken van deze tijd.

Het bijzondere aan dit huis is wel dat het, in het verleden, meerdere bestemmingen heeft gehad, zoals een kostschool vanaf de jaren 40 en vervolgens was er vanaf de jaren 70 een commune.

Deze periode heeft het huis niet veel goeds gedaan, alhoewel het later ook een conserverende periode geweest blijkt te zijn. Onderliggende lagen zijn namelijk wel intact gebleven.

Omdat er ook B&B verhuur is wordt de grote zaal gebruikt als ontbijtruimte. Een mooie ruimte, waar ook concerten kunnen worden gegeven en waar vergaderd kan worden. En dan is er nog een heuse kapel in dit kasteel, met doopvont. Wat een weelde, althans voor die tijd.

Maar hetgeen werkelijk opvalt is de entree, waar de tand des tijds aardig aan heeft geknaagd, gezien de veranderingen die doorgevoerd zijn tijdens de verschillende bestemmingen die het huis gehad heeft.

Mooi om te zien met wat voor passie de historische bogen weer worden gerestaureerd en de hal weer in oude luister wordt hersteld.

Toen door de voordeur naar buiten, alwaar Marjolijn ons al stond op te wachten om te vertellen over het hele buitengebeuren.

Haar aanstekelijkheid maakte van ons goede luisteraars. Zoals zij vertelde over al de dieren die zij met haar wildcamera's heeft weten vast te leggen en die zijn er genoeg.

Rondom het hoofdhuis liggen diverse bijgebouwen, waar enige mensen een woonplek hebben gevonden.

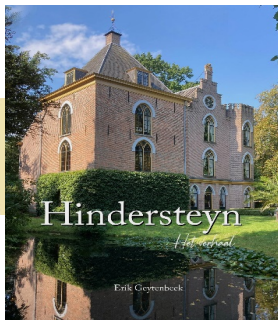
Ook hier is de tuin een lust voor het oog.

Op het kasteleiland staan prachtige fruitbomen en rondom de kasteelmuur zijn allerlei soorten kruiden te vinden, de specialiteit van onze rondleidster.

Nadat wij weer aangekomen waren bij de hoofdingang werd koers gezet naar de loods (als ik dit zo oneerbiedig mag noemen), met in ons kielzog het nodige pluimvee, het was namelijk voedertijd.

Ook voor het gezelschap was het tijd, tijd om afscheid te nemen en onder het genot van een drankje, 'n dankwoord en een praatje zijn wij weer huiswaarts gegaan.

Vandaag hebben wij weer eens te meer met eigen ogen kunnen zien wat 'Liefde voor het Landgoed' betekent!

Hindersteyn: Het Verhaal, door Erik Geytenbeek.

Onlangs verscheen dit boek over ridderhofstad Hindersteyn, één van de

Boekennieuws

kastelen aan de Langbroekerdijk in Utrecht, die voor de meeste mensen onbekend is, maar waar steeds meer mensen een kijkje komen nemen tijdens de jaarlijkse Open Tuindagen. Dit boek biedt nu in woord en zeer fraai

Reactie

beeld voor iedereen de mogelijkheid om Hindersteyn beter te leren kennen, waarbij er (heel bijzonder!) uitgebreid aandacht is voor wat er nu bij komt kijken om het huis en de tuinen in stand te houden.

Graag stellen wij de donateurs in de gelegenheid te reageren op deze nieuwsbrief. Uw reactie kunt u zenden naar info@utrechtsekastelen.nl of desgewenst per post naar het adres:

Valkenkamp 444, 3607 MB Maarssen. Wij hebben natuurlijk ook een facebook-pagina.

Daarnaast zouden wij het op prijs stellen wanneer u uw emailadres, indien dat nog niet bij ons bekend is, aan ons door zou willen geven, dan kunnen wij u o.a. deze nieuwsbrief digitaal toe sturen.

Ook zouden wij graag van kasteelbeheerders annex eigenaren vernemen wanneer er bepaalde activiteiten op of om een kasteel plaatsvinden, zodat wij dit in onze agenda kunnen vermelden.